

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel
Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 1, januari 2024

■ Economie

Jaarlijkse aanpassing
van de Consumptieprijsindex
Hervorming norm bedrijfsrevisoren
in de OR

■ Ondernemingen

NAR-advies evaluatie van het
Belgische herstructureringsbeleid

■ Sociaal beleid

Positief NAR-advies volwaardig
werknemersstatuut sekswerkers

■ Sociale ombuds

Ziek vallen na maand onbetaald
ouderschapsverlof kan je zuur opbreken

■ Echo regio Brussel

Advies Brupartners over ordonnantie
betreffende begeleiding Actiris

■ Echo regio Vlaanderen

MORA Memorandum

■ Echo regio Wallonië

Financiële prikkels voor bij- en
nascholing: een gemiste kans

■ Europa & Internationale Relaties

Strategienota Waardig Werk
Argentinië: democratie en vakbonden
in gevaar

ECHO download?

www.abvv.be/publicaties

ECHO per mail?

echo@abvv.be

WWW.ABVV.BE

NL - FR : Cette lettre d'information est aussi
disponible en français www.fgtb.be/publications

Europese begrotingsregels brengen ons welvaartsmodel in gevaar

We vallen in herhaling: de hervorming van de begrotingsregels maakt ons zeer ongerust. Omdat ze de democratie kunnen verzwakken. Omdat ze onze sociale welvaart onder hoge druk kunnen zetten. En omdat ze een duurzame toekomst kunnen ondergraven.

Kunnen, want die onderhandelingen op het hoogste Europese politiek niveau over een herziening van het begrotingskader zijn inderdaad nog lopend, maar komen nu wel in een stroomversnelling. Na het voorstel van de Europese commissie bereikte de Europese raad van economie-ministers al een akkoord en ook het Europese parlement keurde haar onderhandelingsmandaat goed. De onderhandelingen onder die instellingen zouden tegen maart moeten worden afgerond.

Wat ons over die onderhandelingen bereikt, is zeer onrustwekkend omdat alles wijst in de richting van strengere afspraken over de maximaal toelaatbare begrotingstekorten en een versnelde schuldafbouw. Het Planbureau en de Europese denktank Bruegel berekenden al de mogelijke impact voor de lidstaten en voor ons land. Voor België zou dit kunnen neerkomen op een jaarlijkse begrotingsinspanning gedurende vier jaar van 1,2% van het bbp, of 7 miljard per jaar en dat vier keer op rij: dus 7 miljard het eerste jaar, 14 miljard het tweede jaar, 21 miljard het derde en 28 miljard het 4de jaar. Ter vergelijking: het volledige budget voor werkloosheid bedraagt in ons land 6 miljard euro.

Dergelijke aderlating is om drie redenen onaanvaardbaar. **Eén:** op een ogenblik dat we nog worstelen met de naweeën van opeenvolgende crisissen, zal een komende regering verplicht zijn om zwaar te besparen. Welke keuze we in het stemhokje straks ook mogen maken: een volgende regering zal moeten besparen en zal geen ruimte hebben voor nieuw beleid. De onvrede die dat met zich zal meebrengen zal het vertrouwen in de politiek verder ondergraven rechtse populistten in de kaart spelen. Dat zet de democratie dus nog meer onder druk dan vandaag al het geval is. Indien de lidstaten zouden kiezen voor een meer geleidelijk traject van zeven jaar in plaats van vier jaar, dan kan dat enkel wanneer de lidstaat zich verbindt tot zware hervormingen die strikt zullen worden opgevolgd door de Europese Commissie. Dat de Europese commissie al op de rem stond bij het vrijmaken van de afgesproken steun vanuit het Herstelfonds omdat ze de eerste versie van de pensioenhervorming als te licht beoordeelde, is maar een voorproef van wat ons straks te wachten staat.

Twee: een inspanning van dergelijke omvang kan alleen maar door te besparen op onze sociale uitgaven. Die maken immers de helft uit van de overheidsuitgaven op federaal niveau en omwille van de demografische vergrijzing zijn gezondheidszorg en pensioenen sowieso de grootste groeiers in de overheidsuitgaven. Een verdere verbetering van de pensioenen - na de opwaardering van het minimumpensioen, zou er nu echt werk moeten worden gemaakt van een hogere vervangingsratio en van ruimte voor vervroegd pensioen voor de zware beroepen - dreigt nu al in het water te vallen. Om nog maar te zwijgen van de behoeften op vlak van ouderenzorg en kinderopvang op het regionale beleidsniveau.

Drie: we staan voor een gigantische omslag naar een koolstofneutrale economie. Dit laat zich nu al hard voelen in sectoren zoals de landbouw en zal minstens even voelbaar zijn in sectoren als de staalsector en de chemie, om er maar enkele te noemen. In de plannen die nu voorliggen worden overheidsinvesteringen nauwelijks ontzien. Terwijl nu net die overheidsinvesteringen nodig zijn om die transitie mogelijk te maken en de welvaartstoename veilig te stellen.

We zullen dit niet zomaar ondergaan. Het ABVV en het EVV zitten niet stil, denk maar aan onze Europese betoging in december. Maar het is niet makkelijk reageren op plannen die weinig aan de oppervlakte komen en gehuld zijn in een technische onderhandelingsjargon. De tijd dringt.

Jaarlijkse advies over prijsverhoging treintickets

Op 1 februari 2024 verhoogde de NMBS de tarieven voor vervoersbewijzen. In het vooruitzicht van deze tariefverhoging brachten de CRB en de NAR op 30 januari 2024 een unaniem advies uit.

Dit advies bestaat uit drie delen. In het eerste deel vestigen de raden de aandacht op de gevolgen van de tariefindexering vanaf 1 februari 2024 voor de 'modal shift' die door de verschillende overheidsniveaus wordt nagestreefd en voor de inkomsten van de NMBS, met name in het licht van het uitblijven van een verbetering van de dienstverlening. Zo reden de treinen in 2023 minder stipt dan in 2022 en werden er meer treinen geannuleerd.

Vervolgens kijken ze naar de financiële gevolgen van deze tariefindexering voor werkgevers en werknemers. Tot slot bekijken ze de veranderingen die op 1 februari 2024 van kracht werden voor mensen die de trein combineren met fiets of auto.

Aangezien het contract van openbare dienstverlening van de NMBS twee tariefaanpassingen per jaar toelaat, drongen de sociale partners er bovendien op aan om een dergelijke complicatie voor de gebruikers van deze abonnementen te vermijden.

Advies beschikbaar op www.ccecrb.fgov.be.

ECONOMIE

Jaarlijkse aanpassing van de Consumptieprijsindex

De Indexcommissie komt één keer per maand samen om de maandelijkse inflatiegegevens via de consumptieprijsindex (CPI) goed te keuren. Het ABVV is actief lid van deze commissie.

Sinds 2015 wordt de CPI elk jaar bijgewerkt. Dankzij deze jaarlijkse updates blijft de index in de loop der tijd representatief en wordt de gemeten inflatie niet vertekend naarmate de index verouderd. In een kettingindex worden de representativiteit en de kwaliteit van de index in de loop van de tijd gewaarborgd, met name door de indexkorf bij te werken, de berekeningsmethoden te verfijnen, nieuwe prijsbronnen op te nemen en ervoor te zorgen dat de steekproef van winkels representatief is.

In 2024 buigt de Commissie zich over volgende elementen:

- Verder gebruik van datascanners (kasbonnen) en webscraping (prijsnoteringen

rechtstreeks via websites). Handmatige prijsoptekeningen worden echter voortgezet om rekening te houden met het feit dat niet alle consumenten hun boodschappen via digitale hulpmiddelen doen. Voor deze consumenten moet de evolutie van de prijzen ook meegenomen worden in de CPI.

- De bron voor de CPI 2024 is het huishoudbudgetonderzoek van 2022.
- De commissie zal ook onderzoeken hoe de huurprijsindicator kan worden verbeterd door rekening te houden met de kenmerken van de woningen.

Het is de gemeenschappelijke wil van de leden van de indexcommissie om te werken aan de best mogelijke representativiteit van de CPI, waarbij ze zich baseren op solide en betrouwbare gegevens/methodologieën.

giuseppina.desimone@abvv.be

Hervorming norm bedrijfsrevisoren in de OR

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) startte in 2022 een openbare raadpleging op met het oog op de hervorming van de norm (die fungeert als een wet voor de bedrijfsrevisor) die de plichten van de bedrijfsrevisoren in de ondernemingsraden (OR) regelt. Deze norm dateert van 1992. Het ABVV reageerde op deze openbare raadpleging en legde de nadruk op verschillende prioriteiten.

De norm werd in november 2023 geanalyseerd door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen. Dit orgaan moest zijn advies tegen 12 januari 2024 indienen.

Er staat veel op het spel, want de kwaliteit van deze norm bepaalt de kwaliteit van het sociaal overleg in de onderneming en de opdracht van werknemersvertegenwoordigers in de OR. Het IBR heeft de ontwerpnorm herzien, rekening houdend met de prioriteiten die tijdens de raadpleging naar voren kwamen. Het nieuwe ontwerp betekent vooruitgang op volgende punten:

- De brochure over 24 goede praktijken m.b.t. de rol van de bedrijfsrevisor in de ondernemingsraad (OR), een essentieel hulpmiddel voor alle OR-leden, is opgenomen als brondocument voor revisoren.
- Bij het aanstellen van een revisor benadrukt de nieuwe norm dat dit een persoonlijk engagement is.

- Versterking van de rol van de bedrijfsrevisor inzake sociaal overleg en zijn pedagogische rol, ook in een context van herstructureren.
- Meer gedetailleerde uitleg over wat er van de bedrijfsrevisor verwacht wordt op het moment van aanstelling.
- Voor toekomstperspectieven: de norm verwijst niet langer naar "het niet kunnen certificeren van de getrouwheid van de toekomstperspectieven", maar eerder naar "verifiëren dat de toekomstperspectieven vastgesteld zijn op basis van redelijke methoden en dat er geen duidelijke incoherenties zijn met de informatie in het auditdossier en de algemeen verwachte ontwikkelingen".
- Versterken van de rol van de revisor met betrekking tot periodieke en occasionele informatie.
- De nieuwe norm legt ook de nadruk op de rol van de revisor met betrekking tot de sociale balans. Er wordt ook een definitie van gegeven.

De elementen van de nieuwe norm zijn over het algemeen positief en weerspiegelen ook een trend naar een groter bewustzijn van de sociale rol van de revisor en zijn rol in het kader van de sociale dialoog binnen de onderneming. Het IBR hoopt deze norm nog voor de sociale verkiezingen in mei 2024 te kunnen invoeren, zodat de revisoren deze kunnen toepassen vanaf het begin van hun nieuwe mandaat in de OR.

giuseppina.desimone@abvv.be

NAR-advies evaluatie van het Belgische herstructureringsbeleid

In de Nationale Arbeidsraad (NAR) kwam het thema herstructureren meermaals aan bod, onder andere in zijn aanbeveling nr. 28 van 17 december 2019 (een kwalitatieve en efficiënte informatie-consultatie van de werknemers en betrokkenheid van de medecontractanten en onderaannemers bij collectieve ontslagen). Deze aanbeveling moest geëvalueerd worden binnen drie jaar, daarom brachten de sociale partners in de NAR op de Raad van 19 december een unaniem gemeenschappelijk advies uit. Naast de aanbevelingen worden in deze discussie sommige elementen uit de recente wettelijke initiatieven meegenomen, o.a. een voorontwerp van wet van de minister van Werk.

In de loop van de discussie stelden de sociale partners vast dat er geen gegevens voorhanden zijn om de toepassing na te gaan van het luik van de aanbeveling nr. 28 over de mee te delen informatie met betrekking tot medecontractanten. Daarom werd hier voorgesteld om een verwijzing naar deze aanbeveling op te nemen in de formulieren die de werkgever moet invullen in geval van collectief ontslag, ook moet alle informatie rond herstructureren verzameld worden en toegankelijk gemaakt via een 'single point' – een platform waar alle nodige juridische en praktische informatie verzameld zouden zijn.

Ook voor de sociale partners zelf blijft er nog veel werk op de plank. Het advies bevat een hele reeks engagementen op korte, middellange en lange termijn.

Een aantal kleine aanpassingen kunnen al binnenkort gebeuren, o.a. toevoeging van een nieuwe bepaling in de cao 32bis - op verzoek van de werknemers of hun vertegenwoordigers zal de vervreemder in alle gevallen de inhoud van de informatie-raadpleging (cao nr. 9 en cao. nr. 5) moeten meedelen aan de geïdentificeerde verkrijger en hem uitnodigen tijdens die informatie(-raadpleging).

Ook de regels over referentieperiode bij collectieve ontslagen (cao's nr. 24 en nr. 10) moeten worden verduidelijkt en in overeenstemming gebracht met de zienswijze van het Hof van Justitie. Volgens het Hof moet de referentieperiode bij collectieve ontslagen op "dynamische" wijze worden toegepast, en niet vanaf het eerste ontslag. Dat betekent dat deze referentieperiode

berekend moet worden door elke periode van 60 opeenvolgende dagen in aanmerking te nemen waarin een individuele ontslag plaatsvindt en waarin zich het grootste aantal ontslagen door de werkgever voordoet om één of meer redenen die geen betrekking hebben op de persoon van de werknemer.

Daarnaast vroegen de sociale partners unaniem om de sanctie voorzien in art. 193 van het Sociaal Strafwetboek (informatieverstrekking bij collectief ontslag) en in art. 197 van het Sociaal Strafwetboek (kennisgevingen in geval van collectief ontslag) naar niveau 3 te brengen.

Het belangrijkste engagement in het advies betreft evenwel een verderzetting van de werkzaamheden in de NAR met als doel één of meer doeltreffende ontradringsmechanismen voor te stellen om het ontwijken van de referentieperiode te ontmoedigen. De sociale partners hebben hierbij benadrukt dat praktijken waarbij ontslagen op artificiële wijze worden gespreid zodat de toepassing van de informatie- en consultatieprocedure bewust wordt ontweken, onaanvaardbaar zijn.

Op basis van deze voorstellen gaan we tegen eind 2026 opnieuw over tot een evaluatie. Er zullen dan ook meer gegevens over de toepassing van aanbeveling nr. 28 beschikbaar zijn, in functie van de gevraagde aanpassingen en bijkomende statistieken van de FOD WASO.

Op basis van de resultaten van die evaluatie zullen we bekijken of het nodig is om de aanbeveling nr. 28 aan te vullen of een ander instrument aan te nemen.

anna.makhova@abvv.be

De FOD WASO heeft een academische studie besteld die, in overleg met de sociale gesprekspartners en verschillende deskundigen, de wetgeving rond de preventie van psychosociale risico's op het werk zal evalueren. Het doel is aanbevelingen te formuleren voor verbeteringen.

Een onderzoeksteam van de ULB heeft een vragenlijst opgesteld die bestemd is voor vakbondsafgevaardigden en afgevaardigden in het CPBW.

De vragenlijst bevat 23 vragen. Er is momenteel geen einddatum vastgelegd voor de verspreiding. Vragenlijst: <https://vu.fr/PbpZF>

Interne vertrouwenspersoon verplicht in ondernemingen met 50+ werknemers

Op 23 november verscheen de wet van 5 november 2023 houdende diverse arbeidsbepalingen in het Belgisch Staatsblad. Sinds 1 december 2023 moeten de ondernemingen met meer dan 50 werknemers een vertrouwenspersoon aanstellen. In dezelfde zin werd ook het Sociaal Strafwetboek gewijzigd, dat inbreuken met betrekking tot de vertrouwenspersoon bestraft.

In ondernemingen met minder dan 50 werknemers wordt een vertrouwenspersoon aangeduid alleen als alle leden van de vakbondsafvaardiging, of bij ontstentenis, alle werknemers zelf hierom verzoeken (zoals het vroeger het geval was voor alle ondernemingen). Voor de rest blijven de regels (aanstelling, verwijdering uit de functie ...) onveranderd.

Deze wijziging maakt deel uit van de maatregelen van het Federaal Actieplan Mentaal Welzijn op het Werk, dat streeft naar grotere aanwezigheid van vertrouwenspersonen in ondernemingen. De vertrouwenspersoon is immers het eerste aanspreekpunt van de werknemers in de informele interne procedure en een goede kennis heeft van de situatie op de werkvloer.

De aangestelde vertrouwenspersoon hoeft niet noodzakelijk de vereiste opleiding te hebben gevolgd op het moment van zijn aanduiding en heeft twee jaar na zijn aanstelling om deze te voltooien.

Private opsporing op de werkplek: NAR-advies unaniem positief

De NAR nam onlangs een unaniem positief advies aan over de aanpassing van de private opsporing en in het bijzonder de impact daarvan op de werkvloer. Het gaat om situaties waarin de werkgever (opdrachtgever) een privé-onderzoek naar een werknemer wil uitvoeren via een interne dienst (binnen de onderneming) die daartoe het exclusieve voorrecht zou hebben, of via een externe privédetective (opdrachthouder).

De NAR vraagt echter dat ondernemingen die structureel activiteiten van private opsporing bij hun werknemers verrichten via een interne dienst, dit vooraf melden aan de betrokken diensten van de FOD Binnenlandse Zaken.

Daarnaast wordt ook bepaald dat indien de persoon die het voorwerp is van private opsporingsactiviteiten een werknemer is van de opdrachtgever (d.w.z. de werkgever), de opdrachthouder (d.w.z. de privédetective) een opdracht van private opsporing slechts mag aanvaarden indien de toelating om een private opsporing uit te voeren en de modaliteiten van private onderzoeken op de werkvloer, uitdrukkelijk en transparant voorzien zijn. De memorie van toelichting verwijst naar voorafgaande afspraken. De sociale gesprekspartners vragen dan ook om te voorzien in een informatie- en raadplegingsprocedure in het kader van de sociale dialoog op ondernemingsniveau.

Het advies is beschikbaar via volgende link: <https://vu.fr/lkpES>

■ SOCIAAL BELEID

Positief NAR-advies volwaardig werknemersstatuut sekswerkers

Op 19 december 2023 heeft de NAR zijn advies nr. 2.398 uitgebracht over het Voorontwerp van wet betreffende sekswerk onder arbeidsovereenkomst.

Het nieuw artikel 433quater/1 van het Strafwetboek met betrekking tot het pooierschap voorziet met ingang van 1 juni 2022 dat het organiseren van de prostitutie van een ander met als doel het bekomen van een voordeel verboden is, behalve in de gevallen die de wet bepaalt.

Het voorontwerp van wet betreffende sekswerk onder arbeidsovereenkomst legt de voorwaarden vast waaronder sekswerkers op grond van een arbeidsovereenkomst kunnen worden tewerkgesteld door een werkgever.

Het algemene principe van het voorontwerp is dat alleen werkgevers die daartoe een voorafgaande erkenning hebben verkregen, sekswerkers mogen tewerkstellen. Zonder dergelijke erkenning loopt een werkgever die sekswerkers tewerkstelt, het risico om vervolgd te worden wegens pooierschap. Er worden strenge vereisten vooropgesteld voor het verkrijgen van een erkenning, teneinde misbruik en uitbuiting van sekswerkers te voorkomen. Tevens bepaalt het voorontwerp de gevallen waarin de werkgever zijn erkenning tijdelijk of definitief kan verliezen.

In het advies benadrukt de NAR dat het enerzijds van groot belang is om te voorzien in een juridisch kader en een statuut voor sekswerkers met het oog op het voorkomen van misbruik en uitbuiting van sekswerkers.

De NAR stelt anderzijds dat er bijzondere aandacht moet gaan naar de preciaire situatie van sekswerkers, aan hun fysieke integriteit en aan hun waardigheid.

Sekswerkers hebben volgens de NAR recht op een volwaardig statuut als werknemer wanneer zij in ondergeschikt verband tewerkgesteld worden.

Volgens de Raad moet men zich voor het juridisch kader baseren op de regels en principes van het arbeidsrecht (in het bijzonder de Arbeidsovereenkomstenwet), van de Welzijnswet, van de Codex over het welzijn op het werk, van het strafrecht (met name het Sociaal Strafwetboek en het gemeen seksueel strafrecht) en van het socialezekerheidsrecht.

Hierbij dienen een aantal punten verder uitgewerkt te worden zoals bijvoorbeeld de tijdelijke intrekking van een erkenning en de gevolgen hiervan voor de sekswerker en de sanctie bij het ontbreken van een schriftelijke arbeidsovereenkomst.

De NAR benadrukt dat sekswerkers zich kunnen beroepen op het gemeen (seksueel) strafrecht, de Welzijnswet en de Codex over het welzijn op het werk om prestaties te weigeren op basis van wettigen redenen. Sekswerkers kunnen met andere woorden zelf voorwaarden opleggen aan hun seksualiteit zonder daarvoor door hun werkgever bestraft te kunnen worden.

Bovendien kan een sekswerker sowieso op basis van het recht op eerbiediging van het privéleven niet alleen daden van publiciteit weigeren maar evenzeer daden van promotie.

Wat betreft de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van de sekswerkers is het noodzakelijk dat er specifieke vereisten worden vastgelegd op het vlak van arbeidsplaatsen, preventie van gezondheidsrisico's, persoonlijke beschermingsmiddelen, het vrijwillig vaccinatiebeleid, de preventie van seksueel overdraagbare aandoeningen, de alarmknop en andere middelen ter bescherming van sekswerkers. Tevens dienen de modaliteiten beter uitgewerkt te worden voor de aanstelling van een vertrouwenspersoon (onder de sekswerkers), de wisselwerking met de externe preventiediensten en de tussenkomst van inspectiediensten.

De Raad voorziet in haar advies eveneens een monitor- en evaluatiesysteem.

Het volledige NAR-advies kan geraadpleegd worden op <https://vu.fr/jnhAT>.

ingrid.rodaer@abvv.be

SOCIAAL OMBUDS ■

Ziek vallen na maand onbetaald ouderschapsverlof kan je zuur opbreken

Een ABVV-lid nam een maand voltijds onbetaald ouderschapsverlof op. Aaneensluitend op dit onbetaald ouderschapsverlof werd ze ziek. Het ziekenfonds oordeelde dat ze geen recht had op ziekte-uitkeringen. Artikel 131 van de Ziekwet bepaalt immers dat je slechts ziekte-uitkeringen kan ontvangen, zolang er niet meer dan dertig dagen zitten tussen de laatste gewerkte of gelijkgestelde dag, en de eerste dag van jouw arbeidsongeschiktheid. Enkel vergoede dagen ouderschapsverlof worden als gelijkgestelde dagen beschouwd.

Na afloop van het gewaarborgd loon wegens ziekte, had ons lid bijgevolg meerdere maanden geen inkomen.

Het ABVV tekende beroep aan tegen dit onrecht op grond van de Europese richtlijn 96/34/EG inzake het ouderschapsverlof. Deze richtlijn bepaalt dat het ouderschapsverlof geen afbreuk mag doen aan de verworven rechten van de werknemer. De Belgische wet die een periode van ouderschapsverlof zonder uitkering niet beschouwt als

“gelijkgestelde dagen”, waardoor een werknemer na dit ouderschapsverlof haar recht op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen verliest, strookt niet met dit objectief. De arbeidsrechtbank te Gent vernietigde bijgevolg bij vonnis van 23 november 2023 de beslissing van het ziekenfonds en kende ons lid ziekte-uitkeringen toe.

ingrid.rodaer@abvv.be

Collectieve actie behaalt overwinning op gerechtelijk betogingsverbod

Voormalig minister van Justitie Vincent Van Quickenborne wilde in het Strafwetboek een nieuwe sanctie invoeren in geval van veroordeling voor strafbare feiten gepleegd tijdens een protestbijeenkomst. De rechtbanken konden een verbod van 3 tot 5 jaar opleggen om deel te nemen aan betogingen en acties op het hele Belgische grondgebied.

Dit ontwerp vormde een bedreiging voor de vakbonds-, de betogingsvrijheid en het recht op privacy. Dankzij de actie van een uitgebreid gemeenschappelijk front werd het definitief van tafel geveegd. Een enorm succes voor alle militanten en voor de democratie!

ECHO REGIO BRUSSEL ■

Advies Brupartners over ordonnantie betreffende begeleiding Actiris

Tussen 2017 en 2021 voerde het Rekenhof een audit uit van de begeleiding van werkzoekenden door Actiris. In het verslag van het Rekenhof wordt meermaals vastgesteld dat er “een risico bestaat van ongelijke behandeling tussen werkzoekenden, die zich niet kunnen beroepen op een bindende tekst om hun rechten te doen gelden in het kader van hun traject naar werk.” Het Rekenhof vermeldt ook de nood aan een betere uitwisseling van informatie tussen de beschikbaarheidscontroledienst en de begeleidingsdienst.

Naar aanleiding van de bevindingen van deze audit werd aan de sociale gesprekspartners van Brupartners een voorontwerp van ordonnantie voorgelegd met het doel een duidelijk juridisch kader te scheppen om te garanderen dat het begeleidingsproces verloopt volgens de beginselen van gelijkheid en transparantie. De gesprekspartners juichen deze juridische verankering van de begeleiding van werkzoekenden toe. Brupartners stelt vast dat

het voorontwerp van ordonnantie de rechten en plichten van werkzoekenden vastlegt, maar ook de verplichtingen van Actiris ten opzichte van werkzoekenden, met name deze om alle werkzoekenden een begeleiding op maat van hun profiel aan te bieden zodra ze zich bij Actiris inschrijven. Brupartners vraagt zich af of Actiris deze nieuwe resultaatsverplichting, die nu juridisch verankerd werd, zal kunnen nakomen, vooral in de huidige context van begrotingsbeperkingen. De werkgever wijst er ook op dat het belangrijk is om een duidelijk onderscheid te maken tussen de rol van begeleider en de rol van controleur van werkzoekenden. Dit is immers een belangrijke voorwaarde voor de ontwikkeling van een vertrouwensrelatie tussen Actiris en werkzoekenden.

A-2024-012-BRUPARTNERS-NL.pdf

samuel.droolans@abvv.be

Blog: Impact van flexibilisering op werknemers

“Onze arbeidsmarkt is niet flexibel genoeg”, zegt de ene. “Flexibiliteit op de arbeidsmarkt neemt hand over hand toe”, meent de andere.

Onder het motto ‘meten is weten, en gissen is missen’, onderzocht de Stichting Innovatie en Arbeid (StIA) van de SERV dit in 2021 in het kader van zijn driejaarlijkse Ondernemingsenquête.

Caro Van Der Schueren, adviseur arbeidsmarkt bij het Vlaams ABVV, nam de bevindingen van het rapport onder de loep. Haar analyse en bevindingen kan je lezen op abvv-experten.be.

ECHO REGIO VLAANDEREN

MORA-Memorandum

Bij een nieuw jaar horen goede voornemens, en in een verkiezingsjaar komen daar nog eens memoranda bovenop. Zo publiceerde ook de Vlaamse Mobiliteitsraad (MORA) zijn memorandum, met aanbevelingen voor het Vlaams mobiliteitsbeleid van de komende jaren. De mobiliteitsvraag blijft namelijk groeien, en dat vraagt nieuwe oplossingen, die veilig en duurzaam moeten zijn, maar evenzeer vlot, toegankelijk en betaalbaar.

Niet alle maatregelen in het memorandum zijn syndicaal even relevant. Maar een aantal verdienen extra aandacht.

Prijsbeleid

De MORA vraagt de volgende Vlaamse Regering om (1) de verkeersfiscaliteit te herdenken richting meer belasten van gebruik (en minder van bezit), (2) daarbij duidelijke doelstellingen voorop te stellen en de mix van prijsinstrumenten daarop af te stemmen, (3) voorspelbaarheid en sociale rechtvaardigheid als ankerpunten te nemen in het beleid, (4) afstand te nemen van het concept ‘budgetneutraliteit’, en (5) over vorm en uitwerking een grondig maatschappelijk debat voor te bereiden met het oog op een breed draagvlak

Systeemswitch Fiets

De MORA adviseert om de volgende legislatuur (1) met een Strategisch Fietsplan 2030 aan de slag te gaan, (2) maximaal in te zetten op samenwerking met andere beleidsniveaus- en domeinen en (3) de substantiële financiële middelen voor fietsinfrastructuur te behouden. Daarnaast vraagt de raad om (4) in de beleidsvorming steeds te vertrekken vanuit de focus op verkeersveiligheid, (5) een routeaanpak te hanteren in het infrastructuurbeleid en (6) een fietsgericht monitoring- en evaluatiemechanisme te ontwikkelen.

Openbaar vervoer (OV) op een kantelpunt

Het OV in Vlaanderen kampt met grote problemen: de betrouwbaarheid komt in het gedrang door verouderd materieel, tekort aan personeel en gebrekkige doorstroming. Gevolg: een toename van het aantal geannuleerde ritten en een stagnatie van de reizigerstevredenheid.

De MORA vreest dat de legislatuur 2019-2024 nog lang zal bekend staan om de stilstand op het vlak van OV en een toename van de vervoersarmoede. Deze evolutie loopt parallel met de realisatie van basisbereikbaarheid.

Dit concept belooft een alomvattend systeem voor de afstemming tussen OV, doelgroepenvervoer, deelmobiliteit, ruimtelijke inplanting van knooppunten, enzoverder.

Het bleek echter moeilijk en traag te realiseren. De doelstellingen voor OV en duurzame mobiliteit zijn volgens MORA in Vlaanderen dan ook enkel bereikbaar als beleidsmakers afstappen van de focus op budgetneutraliteit.

Daarom vraagt de MORA aan de volgende regering om (1) terug te keren naar de basis van basisbereikbaarheid, (2) de reiziger eindelijk centraal te stellen, (3) het OV te herwaarderen om zo de modal shift te stimuleren en (4) MaaS en deelmobiliteit te ontwikkelen als toegangspoort naar een écht multimodaal vervoersysteem

Elektrificatie personenvervoer (PV)

De Vlaamse Regering moet in het PV maximaal inzetten op 100% elektrificatie van vervoerstromen zonder verder onderzoek naar andere innovatieve opties uit te sluiten. De ambitie voor zero-emissie personenwagens vraagt dringend om een beleidskader met duidelijke maatregelen om de uitrol van de elektrificatie op de private markt en laadinfrastructuur te versnellen.

De MORA vraagt aan de volgende Vlaamse Regering om (1) de versnelde elektrificatie van het wagenpark in te voeren op een sociaal wenselijke manier, met extra aandacht voor kwetsbare groepen, (2) te investeren in de elektrificatie van nichevloten (openbaar vervoer, aanbieders van vervoer op maat ...) en (3) bij de inplanting van laadinfrastructuur rekening te houden met de beperkte beschikbare ruimte.

Vergroening goederenvervoer

De Vlaamse Regering staat de komende legislatuur voor de uitdaging om de vergroening voor goederenvervoer uit de startblokken te krijgen en de benodigde infrastructuur te voorzien. De MORA vraagt daarom (1) een vergroeningsstrategie voor het goederenvervoer te volgen, (2) de (opstart van) de vergroening van het wegvervoer te versnellen, (3) de vergroening van de binnenvaartsector op de beleidsagenda te plaatsen en (4) het reeds geëlektrificeerde spoornetwerk meer en beter te benutten.

peter.hertog@vlaamsabvv.be

Financiële prikkels voor bij- en nascholing: een gemiste kans

Het plan van de minister van Werkgelegenheid om de financiële stimulansen voor permanente vorming te hervormen, komt neer op enkele stappen voorwaarts en enkele stappen achterwaarts. Helaas hebben de eisen van de werkgevers en de U-bochten ervoor gezorgd dat dit project, opgesteld in overleg met de Waalse groep van sociale gesprekspartners, nu dode letter is.

Hervormingsproject in een notendop

Het doel van de hervorming van het Congé éducation payé (Betaald Educatief Verlof - BEV), de financiële stimulansen, Chèque Formation (opleidingschèque) en Crédit adaptation (aanpassingskrediet), bestond erin de systemen te verbeteren en een duidelijk onderscheid te maken tussen opleiding op initiatief van de werknemer en opleiding op initiatief van de werkgever.

Dit project maakte het mogelijk om opleidingen die door de paritaire comités goedgekeurd waren, binnen het toepassingsgebied van het BEV te houden en tegelijkertijd misbruik te beperken: “productieve” opleidingen die door de werkgever aangevat werden zonder opleidingsverlof, bedrijven die een terugbetaling van het loon genieten – met de hulp van gespecialiseerde consultancybureaus – terwijl er geen enkele opleiding georganiseerd werd, verlof dat geactiveerd werd zonder dat de werknemer daarvan op de hoogte werd gebracht, enzovoort.

De vakbonden hebben een aantal stappen vooruit gezet, waaronder een beurs van 500 euro voor inschrijving, bonussen afhankelijk van het profiel van de werknemer, een informatiecampagne, gewaarborgde toegang voor deeltijdwerkers, bevestiging van het recht op opleiding, een verhoging van het maximum aantal uren voor opleidingen die door de vakbonden voorgesteld worden, enz.

Werkgevers lieten zich niet uit het veld slaan: het Vormingskrediet werd opengesteld voor de non-profitsector en voor grote bedrijven, de basisbedragen van alle incentives werden verhoogd, er kwam een extra premie voor nieuwe aanwervingen, zelfstandigen kregen toegang tot BEV-opleidingen via het vormingskrediet.

Ondanks dit evenwicht, goedgekeurd door de GPS-W, werd de tekst geblokkeerd door de werkgevers. De herformulering van het BEV impliceerde het einde van de steun voor bepaalde opleidingen en de overdracht van andere naar het aanpassingskrediet dat logischerwijs minder aantrekkelijk was voor

werkgevers die hun werknemers opleiden in functie van hun productiebehoeften. Een aantal werkgeversfederaties, die ruim geprofiteerd hadden van de afwijkingen, eisten dat de tussenkomst van het aanpassingskrediet op hetzelfde niveau zou worden gebracht als het toekomstige BEV - met de garantie dat al hun opleidingen in aanmerking zouden komen, dit om het onrechtmatige voordeel niet te verliezen dat ze hadden genoten ten koste van het gewest. Met andere woorden, om de afwijkingen wettelijk te maken en ze te financieren.

N.a.v. deze impasse diende het kabinet uiteindelijk een compromisvoorstel in, gesteund door het Waalse ABVV, hierin gevolgd door het ACV en UNIPSO.

Er was een akkoord nodig om het werk voort te zetten, maar UWE en UCM deden dit afhangen van een aantal nieuwe waarborgen. De onderhandelingen over sommige van deze waarborgen zouden de termijnen nodig om het wetgevingsproces af te ronden, in gevaar gebracht hebben, terwijl andere waarborgen gewoonweg onverenigbaar waren met de kern van de hervorming, namelijk dat de versterking van de tussenkomst voor het aanpassingskrediet hand in hand ging met de noodzakelijke herformulering van het BEV, dat de werkgeversbank tot nul wilde herleiden.

Conclusies

Ondanks een formulering die suggereerde dat ze het werk wilden voortzetten, brachten de werkgevers standpunten naar voren die onverenigbaar waren met het project en die alleen beschouwd konden worden als een weigering om het werk voort te zetten. Een formulering die ongetwijfeld bedoeld is om de schuld af te schuiven op de politici en de vakbonden.

Niemand komt als winnaar uit deze mislukking ... en de grote verliezer is duidelijk de voortgezette opleiding, die door alle partijen als een prioriteit werd beschouwd. Dit is een gemiste kans om de problemen te corrigeren en de systemen te verbeteren ten voordele van zowel werkgevers als werknemers.

De hervorming van deze regelingen zal zeker één van de prioriteiten zijn van de volgende legislatuur. Het Waals ABVV zal blijven lobbyen om ervoor te zorgen dat syndicale verworvenheden en bakens opgenomen worden in de toekomstige Gewestelijke Beleidsverklaring.

jerome.thiry@cepag.be

Ze zullen niet slagen: het opkomende fascisme begrijpen en bestrijden

Waarom is extreemrechts bijna overal aan een opmars bezig? Waar vindt het een vruchtbare bodem? Wat zijn de achterliggende mechanismen, de achterliggende logica, de verborgen motieven? Welke oorzaken heeft deze opmars? Wat zijn de verbanden tussen fascisme en kapitalisme? En vooral, wat kunnen links, de vakbonden en individuele burgers doen om het te bestrijden...

Al deze vragen, en al wat je moet weten om actie te ondernemen en extreemrechts te verslaan, komen aan bod in het interview dat Ugo Palheta gaf in het programma Regards.

Ugo Palheta is socioloog, docent aan de Universiteit van Lille en auteur van onder andere La nouvelle internationale fasciste (Textuel, 2022) en La possibilité du fascisme (La Découverte, 2018).

Dit programma werd uitgezonden in december 2023 en januari 2024 op de drie zenders van de RTBF. Het is ook beschikbaar op:

- Op Auvio: <https://vu.fr/heFi>
- Op de site van het Waals ABVV: <https://vu.fr/gxHJW>

Regards, een opinieprogramma geproduceerd door CEPAG en gebracht door het Waals ABVV.

Brochure 'Samen voor een sociaal Europa'

De toekomst van Europa en haar beleid is voortdurend in beweging en heeft een belangrijke impact op werknemers en burgers in gans Europa, van op de werkvloer tot in het privéleven. Voor ons is de verdere uitbouw van het sociale Europa daarin van bijzonder belang. Maar al te veel blijft Europa een ver-van-ons-bedshow.

In het vooruitzicht van de Europese verkiezingen op 9 juni en het Belgisch voorzitterschap in het eerste semester van 2024 hebben we daarom een brochure gemaakt: 'Samen voor een sociaal Europa' om meer toelichting te geven hoe we als ABVV, maar ook samen met onze collega-vakbonden binnen het Europees Vakverbond, Europa socialer kunnen maken. Dit moet zorgen voor gelijke rechten voor alle Europese werknemers waarbij de vrijheden en rechten van de werknemers worden uitgebreid, alsook een maximale bescherming

In deze brochure gaan we dieper in op volgende onderwerpen:

- Hoe beïnvloedt Europa ons dagelijks leven?
- Hoe kunnen we aan een sociaal en rechtvaardig Europa bouwen?
- Hoe kunnen we invloed uitoefenen op Europese wetgeving en beleid rond lonen, arbeidsomstandigheden, werknemersrechten en sociale inclusie?
- Wat is de sociale pijler en hoe vormt die een krachtig wapen tegen de extreemrechtse dreiging?

De brochure bestaat in het Nederlands, Frans en Engels op onze website.

EUROPA & INTERNATIONALE RELATIES

Strategienota Waardig Werk

In 2013 werd Waardig Werk via wetgeving als een prioriteit in het Belgische beleid van Internationale Samenwerking verankerd. Twee jaar later richtten de drie Belgische vakbonden, twee mutualiteit en vier ngo's het Coördinatieplatform voor Waardig Werk (CPWW) op rond het thematisch gemeenschappelijk kader Waardig Werk. Sindsdien probeert het CPWW via sensibilisering, pleiten, kennisopbouw ... het thema hoger op de agenda te plaatsen.

In dit kader pleit het CPWW, waarbinnen het ISVI het beleidswerk coördineert, voor meer coherentie binnen het beleid rond Internationale Samenwerking, die mede kan versterkt worden via een strategienota Waardig Werk. In 2023 werkten de leden van het CPWW mee aan dergelijke nota, opgesteld door DGD. Wij onderstreepten o.a. het belang van de samenhang van de vier pijlers van Waardig Werk (tewerkstelling en duurzame bestaansmiddelen scheppen, arbeidsrechten, sociale bescherming, sociale dialoog), de rol van het middenveld en het belang van het ratificeren van en in werking stellen van IAO-normen en richtlijnen.

Op 12 januari vond een event plaats in het kader van de nieuwe strategienota, georganiseerd door Minister voor Ontwikkelingssamenwerking Caroline Gennez. Hier gingen algemeen directeur van de IAO, G. Hounbo; algemeen secretaris van het IVV, L. Triangle en speciaal rapporteur van de VN, O. De Schutter in debat over de uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden: informaliteit, crises, slavernij, kinderarbeid, toenemende ongelijkheid en aanvallen op werknemersrechten (cf. ITUC Global Rights Index 2023); en strategieën om Waardig Werk te bevorderen zoals inzetten op 'just transition', het betrekken van vakbonden etc. De minister kondigde aan dat België zich aansluit bij de Global Coalition for Social Justice van de IAO. Het CPWW gaf het woord eerst aan haar partners en zal er verder op inzetten dat Waardig Werk als beleidsprioriteit behouden blijft.

elise.craeghs@ifsi-isvi.be

Argentinië: democratie en vakbonden in gevaar

Op 1 januari werd de extreemrechtse ultraliberaal Javier Milei president van Argentinië. Op 24 januari kondigden de belangrijkste vakbonden een algemene staking en betogingen aan in verschillende steden in het land. Veel Latijns-Amerikaanse en Europese vakbonden, waaronder het ABVV, betoonden die dag ook hun solidariteit in Lima, Bogotá, Amsterdam, Parijs en Brussel.

Milei's team stond klaar met zijn Decreto de Necesidad y Urgencia (Nood- en Spoeddecreet): afslanking van ministeries, ontmanteling van openbare diensten en sociale bescherming, parlement "met verlof", criminalisering van afwijkende meningen. De vakbonden hadden deze ultraliberale en vrijheidsbeperkende tsunami voorspeld.

Tijdens de hele verkiezingsperiode en tussen de eerste en tweede ronde waarschuwden de vakbonden de werknemers. Toch stemde de bevolking voor een excentrieke, vulgaire en gevaarlijke kandidaat, Javier Milei, een vriend van Jair Bolsonaro en Donald Trump. Hoe kan een land dat een wrede militaire dictatuur heeft

meegemaakt, stemmen op een kandidaat met een programma dat voorstelt om de staat te ontdoen van zijn openbare diensten en de sociale gesprekspartners op de plaats te zetten waar ze horen, namelijk opbergen in de kast? Argentinië is een rijk land en toch trapt de steeds armer wordende bevolking in de "libertaire" of populistische retoriek tegen de "verrotte politiek", het establishment en de bureaucratie. Kapitaal, arbeid en dollar!

Het duurde maar een enkele dagen en Argentinië was ontuchtterd, het land had zijn historisch geheugen teruggevonden, terwijl de negationisten in de nieuwe regering ontkennen dat er zo'n 30.000 mensen verdwenen zijn en zo'n 500 baby's gestolen werden.

De Argentijnse vakbonden vragen ons om hen niet te vergeten en om elke aanval op de democratie en de mensen- en vakbondsrechten te blijven bestrijden. Onze kameraden vrezden het geweld dat deze nieuwe macht tegen hen kan ontketenen.

yolanda.lamas@ifsi-isvi.be